

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 13. junija 2013*

„Socialna varnost delavcev migrantov — Uredba (EGS) št. 1408/71 — Področje osebne uporabe — Dodelitev družinskih dajatev državljanu tretje države, ki ima pravico do prebivanja v državi članici — Uredba (ES) št. 859/2003 — Direktiva 2004/38/ES — Uredba (EGS) št. 1612/68 — Pogoj v zvezi s trajanjem prebivanja“

V zadevi C-45/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Cour du travail de Bruxelles (Belgija) z odločbo z dne 19. januarja 2012, ki je prispela na Sodišče 30. januarja 2012, v postopku

Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFTS)

proti

Radii Hadj Ahmed,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, J. Malenovský, U. Løhmus, M. Safjan, sodniki, in A. Prechal (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: V. Tourrès, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 28. februarja 2013,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za R. Hadj Ahmed I. de Viron in M. Hernandez Dispaux, odvetnika,
- za belgijsko vlado C. Pochet in T. Materne, agenta, skupaj z J. Vanden Eyndejem, odvetnikom,
- za češko vlado M. Smolek, agent,
- za Evropsko komisijo M. Van Hoof in V. Kreuzschitz, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: francoščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici po spremembi in posodobitvi z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1992/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 (UL L 392, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71), členov 13(2) in 14 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46) v povezavi s členom 18 PDEU ter členoma 20 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFTS) (nacionalnim uradom za družinske dodatke zaposlenih oseb) in R. Hadj Ahmed zaradi dodelitve zagotovljenih družinskih dajatev.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 10 Uredbe Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 15), ki je bil razveljavljen z Direktivo 2004/38, je določal:

„1. Pravico, da se pridružijo državljanu države članice, ki je zaposlen v drugi državi članici, imajo ne glede na njihovo državljanstvo naslednje osebe:

(a) njegov zakonec in njuni potomci, ki so stari manj kot 21 let ali so vzdrževani družinski člani;

[...]

- 4 Člen 12 Uredbe št. 1612/68, ki je bil razveljavljen z Uredbo (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji (UL L 141, str. 1) in katerega besedilo je bilo povzeto v členu 10 te uredbe, je v prvem odstavku določal:

„Otroci državljana države članice, ki je zaposlen ali je bil zaposlen v drugi državi članici, imajo pravico dostopa do sistema splošnega izobraževanja, vajeništva in poklicnega usposabljanja pod enakimi pogoji kot državljani te države, če prebivajo na njenem ozemlju.“

- 5 Člen 1 Uredbe št. 1408/71 z naslovom „Opredelitve“ določa:

„V tej uredbi:

[...]

f) i) ‚družinski član‘ pomeni vsako osebo, ki je opredeljena ali priznana za člana družine ali za člana gospodinjstva z zakonodajo, po kateri se zagotavljajo dajatve [...]; kadar ta zakonodaja kot člana družine ali člana gospodinjstva opredeljuje le osebo, ki stalno prebiva pod isto streho kot zaposlena ali samozaposlena oseba, velja ta pogoj za izpolnjen, če ga slednja pretežno vzdržuje. [...]

[...]“

6 Člen 2 Uredbe št. 1408/71 z naslovom „Osebna veljavnost“ v odstavku 1 določa:

„Ta uredba se uporablja za delavce [...] pa tudi za njihove družinske člane [...]“

7 Člen 1 Uredbe Sveta (ES) št. 859/2003 z dne 14. maja 2003 o razširitvi določb Uredbe (EGS) št. 1408/71 in Uredbe (EGS) št. 574/72 na državljane tretjih držav, ki niso že vključeni v navedene določbe le na podlagi njihovega državljanstva (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 317), določa:

„[...] določbe Uredbe (EGS) št. 1408/71 [...] [se] uporabljajo za državljane tretjih držav za katere navedene določbe ne veljajo le na podlagi njihovega državljanstva, kot tudi za njihove družinske člane in preživele družinske člane, pod pogojem, da stalno zakonito prebivajo na ozemlju države članice in so v položaju, ki v nobenem oziru ni omejen zgolj na eno državo članico.“

8 Člen 13 Direktive 2004/38 z naslovom „Ohranitev pravice do prebivanja družinskih članov v primeru razveze, razveljavitve zakonske zveze ali prenehanja registriranega partnerstva“ v odstavku 2 določa, da pod določenimi pogoji razveza, razveljavitev zakonske zveze državljana Unije ali prenehanje njegovega/njenega registriranega partnerstva ne povzroči izgube pravice do prebivanja družinskih članov državljana Unije, ki niso državljani države članice.

9 Člen 14 te direktive z naslovom „Ohranitev pravice do prebivanja“ v odstavku 2 določa:

„Državljan Unije in njihovi družinski člani imajo pravico do prebivanja, predvideno v členih 7, 12 in 13, dokler izpolnjujejo pogoje določene v [tem členu].“

Belgijsko pravo

10 Člen 1 zakona z dne 20. julija 1971 o zagotovljenih družinskih dajatvah (*Moniteur belge* z dne 7. avgusta 1971, str. 9302, v nadaljevanju: zakon o zagotovljenih družinskih dajatvah) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari, je določal:

„[...] Družinske dajatve se pod pogoji, določenimi s tem zakonom ali na njegovi podlagi, dodelijo za otroka, ki ga vzdržuje izključno ali pretežno fizična oseba s prebivališčem v Belgiji.

[...]

Fizična oseba iz prvega odstavka je morala v Belgiji dejansko in neprekinjeno prebivati najmanj zadnjih pet let pred vložitvijo zahtevka za zagotovljene družinske dajatve.

Izpolnjevanja tega pogoja so oproščeni:

(1) oseba, ki spada na področje uporabe [Uredbe št. 1408/71];

(2) oseba brez državljanstva;

- (3) begunec v smislu zakona z dne 15. decembra 1980 o vstopu na ozemlje, prebivanju, nastanitvi in odstranitvi tujcev [(*Moniteur belge* z dne 31. decembra 1980, str. 14584, v nadaljevanju: zakon z dne 15. decembra 1980)];
- (4) oseba, za katero točka 1 ne velja in ki je državljan države, ki je ratificirala Evropsko socialno listino ali spremenjeno Evropsko socialno listino.

Če je fizična oseba iz prvega odstavka tujec, ji je treba priznati ali dovoliti prebivanje ali nastanitev v Belgiji v skladu z določbami [zakona z dne 15. decembra 1980] [...]"

- 11 Med obdobjem, na katerega se nanaša spor o glavni stvari, je bila z zakonom z dne 30. decembra 2009 o različnih določbah (*Moniteur belge* z dne 31. decembra 2009, str. 82925) razširjena oprostitev pogoja petletnega prebivanja s tem, da je bila členu 1, sedmi odstavek, zakona o zagotovljenih družinskih dajatvah dodana točka 5, ki določa:

„oseba, ki zaprosi za zagotovljene družinske dajatve za otroka, ki je:

- (a) državljan države, za katerega se uporablja [Uredba št. 1408/71], ali, sicer, državljan države, ki je ratificirala Evropsko socialno listino ali (spremenjeno) Evropsko socialno listino;
- b) oseba brez državljanstva ali begunec v smislu zakona z dne 15. decembra 1980 [...]"

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 12 R. Hadj Ahmed, alžirska državljanica, je v Belgiji od 18. januarja 2006 vpisana v register prebivalstva in ima odtlej dovoljenje za prebivanje na belgijskem ozemlju. Dovoljenje za prebivanje v Belgiji je pridobila, ker se je v Belgiji pridružila partnerju, ki je francoski državljan. R. Hadj Ahmed in njen partner imata skupnega otroka, ki je prav tako francoski državljan, rojen 18. decembra 2003. Tožena stranka iz postopka v glavni stvari je leta 2006 po pridobitvi navedenega dovoljenja za prebivanje uredila, da je v Belgijo prišla tudi njena hči, alžirska državljanica, rojena 28. januarja 1993.
- 13 R. Hadj Ahmed je v bila času, ko je živela s svojim partnerjem, ki v Belgiji ni nikoli imel statusa delavca, za svoja otroka upravičena do družinskega dodatka po običajni stopnji, na podlagi obdobja zaposlitve njenega partnerja v Belgiji.
- 14 R. Hadj Ahmed in njen partner sta junija 2007 začela živeti ločeno. Tožena stranka, ki je od 15. maja 2007 njen partner ne vzdržuje več, je odvisna od socialne pomoči.
- 15 R. Hadj Ahmed od 1. oktobra 2007 ne prejema več družinskega dodatka za svojo hči, medtem ko ta dodatek še naprej prejema za svojega drugega otroka. Pri ONAFTS je vložila prošnjo za pridobitev zagotovljenih družinskih dajatev za to hči od navedenega dne. Ta urad je 7. aprila 2008 prošnjo zavrnil, ker tožena stranka ni izpolnjevala pogoja petletnega prebivanja, ki je določen v členu 1 zakona o zagotovljenih družinskih dajatvah.
- 16 R. Hadj Ahmed je 3. julija 2008 pri Tribunal de travail de Bruxelles vložila tožbo zoper zavrnilno odločbo ONAFTS, pri čemer se je sklicevala na to, da zanjo veljajo določbe Uredbe št. 1408/71. Hkrati in na poziv ONAFTS je pri pristojnih organih vložila predlog za odstopanje od pogoja trajanja prebivanja v Belgiji. R. Hadj Ahmed je na podlagi tega postopka pridobila zagotovljene družinske dajatve za svojo hči po štirih letih prebivanja, in sicer od 18. januarja 2010. Obdobje, za katero se v okviru spora o glavni stvari zahtevajo te dajatve, je tako obdobje od 1. oktobra 2007 do 18. januarja 2010.

- 17 Tribunal du travail de Bruxelles je s sodbo z dne 23. avgusta 2010 ugodilo tožbi R. Hadj Ahmed. To sodišče je s sklicevanjem na sodbo z dne 7. septembra 2004 v zadevi Trojani (C-456/02, ZOdl., str. I-7573) ugotovilo, da ker je bila toženi stranki kot družinskemu članu državljana Unije dovoljena nastanitev v Belgiji, se obravnava kot državljanica Unije in ima pravico do enakega obravnavanja kot državljani te države članice.
- 18 ONAFTS se je zoper to sodbo pritožil pri predložitvenem sodišču. Meni, da ni mogoče šteti, da tožena stranka v postopku v glavni stvari spada na področje uporabe Uredbe št. 1408/71. Dvomi, da bi lahko na podlagi Direktive 2004/38 sklepali, da je osebo, ki ni državljan Unije, mogoče obravnavati kot državljana Unije, če se pridruži osebi, ki ima ta status. Trdi tudi, da se zgoraj navedena sodba Trojani nanaša na položaj v zvezi z državljanom Unije in socialnovarstvenim prejemkom, in gre torej za primer, ki se razlikuje od primera tožene stranke v postopku v glavni stvari.
- 19 Predložitveno sodišče meni, da je v interesu R. Hadj Ahmed, da se sklicuje na uporabo Uredbe št. 1408/71 za odpravo pogoja petletnega prebivanja, ki je določen v členu 1 zakona o zagotovljenih družinskih dajatvah.
- 20 V teh okoliščinah je cour du travail de Bruxelles prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali v okoliščinah, v katerih je državljanica tretje države (v obravnavanem primeru Alžirije) pred manj kot 5 leti pridobila dovoljenje za prebivanje v državi članici (v obravnavanem primeru v Belgiji), da bi se zunaj okvirov zakonske zveze ali registrirane partnerske skupnosti pridružila državljanu druge države članice (v obravnavanem primeru Francije), s katerim ima otroka (s francoskim državljanstvom), ta državljanica tretje države spada na področje osebne uporabe Uredbe št. 1408/71 kot družinski član delavca, ki je državljan države članice, da bi se ji lahko dodelile zagotovljene družinske dajatve za drugega otroka, ki je državljan tretje države (v obravnavanem primeru Alžirije), čeprav navedena državljanica tretje države ne živi več skupaj z očetom otroka, ki ima francosko državljanstvo?
 2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali v okoliščinah iz prvega vprašanja in zato, ker živi v njenem gospodinjstvu otrok s francoskim državljanstvom, ta državljanica tretje države ali njen otrok, ki je državljan tretje države, spadata na področje osebne uporabe Uredbe št. 1408/71 kot družinska člana delavca, ki je državljan države članice, da bi se lahko otroku z alžirskim državljanstvom dodelile zagotovljene družinske dajatve?
 3. Če je odgovor na zgornji vprašanji nikalen, ali je v okoliščinah iz prvega vprašanja ta državljanica tretje države na podlagi členov 2(14) in 38 Direktive 2004/13 v povezavi s členom 12 ES (postal člen 18 PDEU) upravičena do enakega pravnega obravnavanja kot belgijski državljani tako dolgo, dokler ne izgubi pravice do prebivanja, tako da je izključeno, da ji država Belgija za dodelitev zagotovljenih družinskih dajatev postavi pogoj v zvezi z dolžino prebivanja, medtem ko se izpolnjevanje tega pogoja ne zahteva od nacionalnih upravičencev do teh dajatev?
 4. Če je odgovor na zgornja vprašanja nikalen, ali je v okoliščinah iz prvega vprašanja ta državljanica tretje države na podlagi členov 20 in 21 Listine EU o temeljnih pravicah kot mati državljana EU upravičena do uporabe načela enakega obravnavanja, tako da je izključeno, da ji država Belgija za dodelitev zagotovljenih družinskih dajatev za drugega od njenih otrok, ki je državljan tretje države, postavi pogoj v zvezi z dolžino prebivanja, medtem ko se izpolnjevanje tega pogoja v zvezi z dolžino prebivanja ne zahteva za otroka z državljanstvom EU?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje

- 21 Predložitveno sodišče s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba Uredbo št. 1408/71 razlagati tako, da spada na njeno področje uporabe državljanica tretje države (v nadaljevanju: mati) ali njena hči, ki je prav tako državljanica tretje države (v nadaljevanju: hči), če sta v takšnem položaju:
- mati je pred manj kot 5 leti pridobila dovoljenje za prebivanje v državi članici, da bi se zunaj okvirov zakonske zveze ali registrirane partnerske skupnosti pridružila državljanu druge države članice (v nadaljevanju: državljan druge države članice), s katerim ima otroka, ki ima državljanstvo te druge države članice (v nadaljevanju: skupni otrok);
 - samo državljan druge države članice ima status delavca;
 - mati in državljan druge države članice sta medtem že prenehala skupno živeti in
 - hči in skupni otrok sta člana gospodinjstva matere.
- 22 V zvezi s tem je treba opozoriti, da pojem „družinski član“ delavca v skladu s členom 1(f)(i) Uredbe št. 1408/71 pomeni „vsako osebo, ki je opredeljena ali priznana za člana družine ali za člana gospodinjstva z zakonodajo, po kateri se zagotavljajo dajatve [...]; kadar ta zakonodaja kot člana družine ali člana gospodinjstva opredeljuje le osebo, ki stalno prebiva pod isto streho kot zaposlena ali samozaposlena oseba [...], velja ta pogoj za izpolnjen, če ga slednja pretežno vzdržuje“.
- 23 Prvič, ta določba tako izrecno napotuje na nacionalno ureditev, saj določa, da „družinski član“ pomeni „vsako osebo, ki je opredeljena ali priznana za člana družine ali za člana gospodinjstva z zakonodajo, po kateri se zagotavljajo dajatve“ (sodba z dne 26. novembra 2009 v zadevi Slanina, C-363/08, ZOdl., str. I-11111, točka 25).
- 24 Drugič, s členom 1(f)(i) Uredbe št. 1408/71 je bil določen pridržek, da „kadar ta [nacionalna] zakonodaja kot člana družine ali člana gospodinjstva opredeljuje le osebo, ki stalno prebiva pod isto streho kot zaposlena ali samozaposlena oseba [...], velja ta pogoj za izpolnjen, če ga slednja pretežno vzdržuje“ (zgoraj navedena sodba Slanina, točka 26).
- 25 Pogoj iz člena 1(f)(i) Uredbe št. 1408/71 bi bil torej izpolnjen – kakor pravilno poudarjata češka vlada in Evropska komisija – če bi v okoliščinah iz postopka v glavni stvari mati ali hči v skladu z nacionalnim zakonom in za njegovo uporabo lahko šteli za „družinskega člana“ državljanica druge države članice in, če to ni mogoče, če bi lahko šteli, da ju ta „pretežno vzdržuje“ (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Slanina, točka 27).
- 26 Čeprav so v spisu, ki je na voljo Sodišču, indici, ki kažejo na to, da ta pogoj v postopku v glavni stvari ni izpolnjen, mora to preveriti predložitveno sodišče.
- 27 Kot pravilno trdi belgijska vlada, pa iz člena 1(f)(i) Uredbe št. 1408/71 – kakor je razložen v točki 25 te sodbe – izhaja, da sama okoliščina, da je skupni otrok član gospodinjstva matere, kot taka ni upoštevana za opredelitev matere ali hčere kot „družinskega člana“ državljanica druge države članice v smislu te določbe.

- 28 Glede morebitne uporabe Uredbe št. 859/2003, na katero se sklicuje tudi predložitveno sodišče, je treba opozoriti, da ta uredba v skladu z njenim členom 1 razširja področje osebne uporabe Uredbe št. 1408/71 na državljane tretjih držav, če ti ne spadajo na področje osebne uporabe zadnjenavedene uredbe že samo zaradi njihovega državljanstva.
- 29 Vendar morebitna neuporaba Uredbe št. 1408/71 za mati ali hči ni odvisna od njunega državljanstva, temveč od tega, da ju ni mogoče šteti za družinski članici – v smislu člena 1(f)(i) te uredbe – državljana druge države članice.
- 30 Poleg tega mora v skladu s členom 1 Uredbe št. 859/2003 državljan tretje države izpolniti dva pogoja, da bi se določbe Uredbe št. 1408/71 lahko uporabljale zanj in tudi za njegove družinske člane. Prvič, ta državljan mora v državi članici zakonito prebivati in, drugič, ne sme biti v položaju, ki je v vsakem pogledu omejen zgolj na eno državo članico. Tako je zlasti takrat, kadar je položaj državljana tretje države povezan le s tretjo državo in eno samo državo članico (glej v tem smislu sodbo z dne 18. novembra 2010 v zadevi Xhymshiti, C-247/09, ZOdl., str. I-11845, točka 28).
- 31 Glede prvega od teh pogojev je treba ugotoviti, da ob upoštevanju podatkov, navedenih v predložitveni odločbi, da sta tako mati kot hči zakonito prebivali v Belgiji v obdobju, ki je upoštevno za postopek v glavni stvari.
- 32 Glede drugega pogoja položaj matere in položaj hčere pomenita – kakor izhaja iz spisa, ki je na voljo Sodišču – povezavo le s tretjo državo in eno samo državo članico, in sicer z Ljudsko demokratično republiko Alžirijo in s Kraljevino Belgijo.
- 33 V teh okoliščinah ni mogoče šteti, da Uredba št. 859/2003 razširja področje uporabe Uredbe št. 1408/71 na osebe, kot sta mati ali hči.
- 34 Zato je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da se mora Uredba št. 1408/71 razlagati tako, da mati in hči, če sta v položaju, ki je opisan v točki 21 te sodbe, ne spadata na področje osebne uporabe te uredbe, razen če ju je v skladu z nacionalnim zakonom in za njegovo uporabo mogoče šteti za „družinski članici“ državljana druge države članice ali, če to ni mogoče, če se lahko šteje, da ju ta „pretežno vzdržuje“.

Tretje vprašanje

- 35 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člena 13(2) in 14 Direktive 2004/38 v povezavi s členom 18 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta ureditvi države članice, s katero ta materi, če je v položaju, opisanem v točki 21 te sodbe, za dodelitev zagotovljenih družinskih dajatev določa pogoj petletnega prebivanja, medtem ko za lastne državljane tega pogoja ne določa.
- 36 V zvezi s tem, kakor pravilno ugotavljajo belgijska in češka vlada ter Komisija, iz besedila člena 13(2) Direktive 2004/38 izrecno izhaja, da se pravica do prebivanja družinskih članov državljana Unije, ki niso državljani države članice, v skladu s to določbo in pod določenimi pogoji ohrani le ob razvezi, razveljavitvi zakonske zveze ali prenehanju registriranega partnerstva.
- 37 Toda, kot je razvidno tudi iz samega besedila prvega vprašanja, okoliščine iz postopka v glavni stvari ne kažejo na obstoj zakonske zveze ali registriranega partnerstva med materjo in državljanom druge države članice. V teh okoliščinah se mati ne more sklicevati na pravico do prebivanja na podlagi člena 13(2) Direktive 2004/38 ali na podlagi člena 14 te direktive, ki v odstavku 2 le opozarja na to, da morajo zadevne osebe, da bi lahko ohranile pravico do prebivanja, izpolnjevati pogoje, ki so med drugimi določeni v členu 13 navedene direktive.

- 38 Upoštevanje člena 18 PDEU, na katerega se v tretjem vprašanju sklicuje predložitveno sodišče, ne more ovreči tega sklepa.
- 39 To, da je imela oseba, kot je tožena stranka v postopku v glavni stvari, v obdobju, ki je upoštevno za postopek v glavni stvari, dovoljenje za prebivanje v Belgiji, namreč ne pomeni, da za to osebo na podlagi člena 18 PDEU velja načelo prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva.
- 40 Res je Sodišče v točki 46 zgoraj navedene sodbe Trojani v bistvu presodilo, da če ima državljan Unije dovoljenje za prebivanje v neki državi članici, se lahko ta državljan za pridobitev socialnovarstvene dajatve pod enakimi pogoji kot državljani te države članice sklicuje na člen 18 PDEU.
- 41 Vendar te razlage člena 18 PDEU, katerega ozadje je državljanstvo Evropske unije (glej v tem smislu sodbo z dne 15. marca 2005 v zadevi Bidar, C-209/03, ZOdl., str. I-2119, točki 37 in 39), kot take ni mogoče prenesti na položaj, v katerem ima državljan tretje države dovoljenje za prebivanje v državi članici.
- 42 Zato je v postopku sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, uvedenem s členom 267 PDEU, naloga Sodišča, da da nacionalnemu sodišču koristen odgovor, ki mu bo omogočil rešitev spora, o katerem odloča. Zato, čeprav je predložitveno sodišče svoje tretje vprašanje formalno omejilo samo na razlago Direktive 2004/38, to Sodišča ne ovira, da predložitvenemu sodišču predloži vse vidike razlage prava Unije, ki bi mu lahko koristili pri odločanju o predloženi zadevi, ne glede na to, ali se je to nanje v svojih vprašanjih sklicevalo. Glede tega mora Sodišče iz vseh dejstev in dokazov, ki jih je predložilo nacionalno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, zbrati elemente navedenega prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora (glej v tem smislu sodbo z dne 14. oktobra 2010 v zadevi Fuß, C-243/09, ZOdl., str. I-9849, točki 39 in 40 ter navedena sodna praksa).
- 43 Komisija pa trdi, da bi se lahko mati, za preprečitev tega, da bi ji bil za dodelitev zagotovljenih družinskih dajatev naložen pogoj petletnega prebivanja, sklicevala na načelo prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva, pri čemer bi se opirala na pravico do prebivanja, ki izhaja iz člena 12 Uredbe št. 1612/68.
- 44 V zvezi s tem je treba opozoriti, da zahteva cilj Uredbe št. 1612/68, ki je prosto gibanje delavcev, zato da bi bilo to zagotovljeno ob spoštovanju svobode in dostojanstva, optimalne pogoje za vključitev družine delavca migranta v okolje države članice gostiteljice (glej sodbi z dne 13. novembra 1990 v zadevi di Leo, C-308/89, Recueil, str. I-4185, točka 13, in z dne 17. septembra 2002 v zadevi Baumbast in R, C-413/99, Recueil, str. I-7091, točka 50).
- 45 Da bi lahko bila ta integracija uspešna, je nujno, da ima otrok delavca migranta možnost, da se šola in študira v državi članici gostiteljici, kakor je izrecno določeno v členu 12 Uredbe št. 1612/68, ter izobraževanje uspešno konča (sodba z dne 15. marca 1989 v združenih zadevah Echterbach in Moritz, 389/87 in 390/87, Recueil, str. 723, točka 21, in zgoraj navedena sodba Baumbast in R, točka 51).
- 46 Ta pravica do dostopa do izobraževanja v skladu s sodno prakso zajema samostojno pravico do prebivanja otroka delavca migranta ali nekdanjega delavca migranta, če ta otrok želi nadaljevati šolanje v državi članici gostiteljici, in ustrezno pravico do prebivanja tistega od staršev, ki ima dejansko skrbništvo nad tem otrokom (glej sodbo z dne 23. februarja 2010 v zadevi Teixeira, C-480/08, ZOdl., str. I-1107, točki 36 in 53).
- 47 Po mnenju Komisije imajo hči in skupni otrok ter zato tudi mati, ker ima dejansko skrbništvo nad svojima otrokoma, tako pravico do prebivanja, ki temelji na členu 12 Uredbe št. 1612/68.
- 48 V okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, pa takšne razlage ni mogoče sprejeti v zvezi s hčerjo.

- 49 Prvič, ni namreč dvoma, da hči ni otrok državljana druge države članice. Ta oseba torej ni otrok državljana države članice, ki je zaposlen ali je bil zaposlen na ozemlju druge države članice v smislu člena 12 Uredbe št. 1612/68.
- 50 Drugič, res je, kot trdi Komisija, da je pravico do nastanitve pri delavcu migrantu, ki jo imajo v skladu s členom 10(1)(a) Uredbe št. 1612/68 „njegov zakonec in njuni potomci, ki nimajo dopolnjenih enaindvajset let ali ki so vzdrževani“, treba razlagati tako, da jo imajo tako potomci tega delavca kakor potomci njegovega zakonca (zgoraj navedena sodba Baumbast in R, točka 57).
- 51 V zvezi s tem pa zadostuje opozoriti, da v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, mati ni zakonec državljana druge države članice in tudi ni bila, saj partnerja zgolj na podlagi skupnega življenja ni mogoče šteti za „zakonca“ v smislu člena 10(1)(a) Uredbe št. 1612/68 (glej v tem smislu sodbo z dne 17. aprila 1986 v zadevi Reed, 59/85, Recueil, str. 1283, točka 16). Hčere torej ni mogoče šteti za otroka zakonca delavca migranta ali nekdanjega delavca migranta.
- 52 Glede skupnega otroka pa je nasprotno treba ugotoviti, da je, kakor izhaja iz spisa, ki je na voljo Sodišču, dejansko otrok državljana države članice, ki je zaposlen ali je bil zaposlen na ozemlju druge države članice, v smislu člena 12 Uredbe št. 1612/68. Da pa bi lahko mati kot tisti od staršev, ki ima dejansko skrbništvo nad tem otrokom, lahko pridobila pravico do prebivanja, ki bi temeljila na tej določbi, mora biti skupni otrok vključen v izobraževalni sistem države članice gostiteljice (glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2012 v združenih zadevah, Czop in Punakova, C-147/11 in C-148/11, točka 29).
- 53 Vendar Sodišče nima dovolj podatkov v zvezi s položajem skupnega otroka in, natančneje, v zvezi z njegovim šolanjem, zaradi česar bi bila na tej stopnji postopka pred Sodiščem razlaga posledic, ki bi jih za spor o glavni stvari lahko imel obstoj pravice matere do prebivanja na podlagi člena 12 Uredbe št. 16012/68, hipotetična.
- 54 Glede na navedeno je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da se morata člena 13(2) in 14 Direktive 2004/38 v povezavi s členom 18 PDEU razlagati tako, da ne nasprotujeta ureditvi države članice, s katero ta materi, če je v položaju, opisanem v točki 21 te sodbe, za dodelitev zagotovljenih družinskih dajatev nalaga izpolnjevanje pogoja petletnega prebivanja, medtem ko za lastne državljanke tega pogoja ne določa.

Četrto vprašanje

- 55 Ob upoštevanju odgovora na prejšnja vprašanja na četrto vprašanje ni treba odgovoriti.
- 56 Opozoriti je namreč treba, da se temeljne pravice, ki jih zagotavlja pravni red Unije, vključno s tistimi, ki jih ureja Listina, uporabljajo v vseh položajih, ki jih ureja pravo Unije, ne pa tudi v drugih položajih (glej v tem smislu sodbo z dne 26. februarja 2013 v zadevi Åkerberg Fransson, C-617/10, točka 19 in navedena sodna praksa).
- 57 Kakor izhaja iz odgovora na prejšnja vprašanja, pa Sodišče nima podatkov, ki bi mu omogočali, da bi ugotovilo, da položaj, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, dejansko ureja pravo Unije.

Stroški

- 58 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. Uredbo Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti v različici po spremembi in posodobitvi z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1992/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006, je treba razlagati tako, da državljanica tretje države ali njena hči, ki je prav tako državljanica tretje države, če sta v tem položaju:
 - ta državljanica tretje države je pred manj kot 5 leti pridobila dovoljenje za prebivanje v državi članici, da bi se zunaj okvirov zakonske zveze ali registrirane partnerske skupnosti pridružila državljanu druge države članice, s katerim ima otroka, ki ima državljanstvo te druge države članice;
 - samo ta državljan druge države članice ima status delavca;
 - navedena državljanica tretje države in navedeni državljan druge države članice sta medtem že prenehala skupno živeti in
 - oba otroka živita v gospodinjstvu matere,
 - ne spadata na področje osebne uporabe te uredbe, razen če ju je v skladu z nacionalnim zakonom in za njegovo uporabo mogoče šteti za „družinski članici“ tega državljana druge države članice ali, če to ni mogoče, če se lahko šteje, da ju ta „pretežno vzdržuje“.
2. Člena 13(2) in 14 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC v povezavi s členom 18 PDEU je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta ureditvi države članice, s katero ta državljanu tretje države, če je v položaju, opisanem v točki 1 izreka te sodbe, za dodelitev zagotovljenih družinskih dajatev nalaga izpolnjevanje pogoja petletnega prebivanja, medtem ko za lastne državljanke tega pogoja ne določa.

Podpisi